

Kunnskapsdepartementet

Svar på tillegg nr. 16 til tildelingsbrev til Utdanningsdirektoratet for 2025 med oppdrag 2025-018 om å utvikle nye prøver med læringsstøttende formål, delleveranse 2

Kunnskapsdepartementet (KD) har gitt Utdanningsdirektoratet (Udir) i oppdrag å utvikle nye prøver med læringsstøttende formål og nye fleksible verktøy til bruk i den tidlige lese- og regneopplæringen. Oppdraget er en oppfølging av Meld. St. 34 (2023-2024): *En mer praktisk skole. Bedre læring, motivasjon og trivsel på 5. – 10. trinn.*

Leveranse 2 i arbeidet med nye prøver ble sendt 1. juni. Etter avtale sender vi her en justert leveranse etter drøfting med organisasjonene i skolesektoren. Organisasjonenes skriftlige innspill ligger ved denne justerte leveransen. I delleveransen har vi supplert kapittel 9 der vi skriver om hvordan vi vil følge opp arbeidet videre.

Hvordan vi ser arbeidet med nye prøver gitt utfordringer i skolen

Vi ser en negativ utvikling i elevenes læringsresultater. Riksrevisjonens rapport 16. juni i år konkluderer med at vi har gjennomført mange tiltak for å legge til rette for en opplæring som styrker lese-, skrive- og regneferdighetene. Likevel går en stor andel av elevene ut av grunnskolen uten tilstrekkelige ferdigheter til å lese, skrive og regne.

De nye læringsstøttende prøvene skal være gode pedagogiske verktøy for lærerne til å støtte elevenes læring. Vårt utgangspunkt i dette arbeidet er at kvalitet i skolen skapes i møtet mellom lærer og elev. Derfor bør prøvene i størst mulig grad utformes slik at de gir relevant, forståelig og handlingsrettet informasjon som kan brukes i det daglige pedagogiske arbeidet på skolen. Målet med arbeidet er at vi lager nye prøver som støtter elevenes læring og utvikling, og som oppleves nyttige både for lærere og elever.

Vi skal også utvikle nye verktøy til bruk i begynneropplæringen. Dette arbeidet må ta hensyn til andre pågående endringer for de yngste elevene i skolen.

Bred involvering gir kvalitet og legitimitet

Utviklingen av nye læringsstøttende prøver handler om mer enn faglig og teknisk utvikling. Skal prøvene få verdi i klasserommet, må de utvikles i tett dialog med dem som skal bruke dem der. Udir mener det derfor er nødvendig med en omfattende involvering av elever og lærere og deres organisasjoner, men at også skoleeiere og andre sentrale aktører i sektoren må være med.

Arbeidet i denne fasen bygger på råd fra 13 lærere og en rådgiver med kompetanse på samisk skole. Forslagene peker blant annet mot prøver som oppleves mer motiverende for elevene, er bedre tilpasset elevenes faglige nivå og gir lærerne bedre muligheter til å følge utviklingen i elevenes læring over tid. Udir mener dette er en god inngang til det videre arbeidet.

Vi opplever at dialogen med organisasjonene så langt har vært konstruktiv og nyttig. Samtidig ser vi behov for å arbeide enda tettere med dem i den neste fasen. En involverende prosess er viktig for å utvikle løsninger som har legitimitet i sektoren og som kan stå seg over tid. Samtidig er det viktig å sikre god fremdrift i arbeidet. Vi ønsker derfor å avklare forventninger til framdrift med departementet. Vi tar sikte på å legge fram en konkret oversikt over aktuelle oppfølgingsspor for organisasjonene høsten

2026. Organisasjonene har uttrykt støtte til arbeidsformen så langt og ønsker å være tett involvert i de videre prioriteringene.

I neste fase vil vi også utrede nærmere hvilken informasjon skoleeierne skal ha tilgang til fra de nye prøvene. Arbeidet med kvalitetsutvikling i skolen skjer på alle nivåer i skolesystemet. Samtidig er vi opptatt av at måten resultater presenteres og brukes på, påvirker praksis. Utformingen av rapportering og resultatvisning må derfor støtte det tydelige formålet om elevenes læring og utvikling.

Tid, systemutvikling og kostnader

Forslagene i leveransen peker mot løsninger som kan gi langt bedre støtte til elevenes læring. Samtidig innebærer flere av forslagene digitale verktøy som ikke dagens IT-systemer for nasjonale prøver støtter.

Det er for tidlig i prosessen til å gi presise kostnadsestimater for hva dette vil innebære totalt sett. Vår vurdering er at deler av utviklingsarbeidet kan gjennomføres relativt raskt, mens andre endringer vil kreve større investeringer og lengre tidshorisont. Samtidig står vi uansett overfor behov for modernisering og videreutvikling av de digitale løsningene som brukes til prøver og eksamen.

Udir vil legge til grunn en smidig og trinnvis utvikling for å redusere risiko og usikkerhet. Vi vil bygge på erfaringene elever og lærere gjør seg ved å delta i utprøving og bruke dem til å forbedre våre verktøy i bruk. Slik kan vi trygge at videre investeringer bygger på dokumenterte behov og erfaringer fra praksisfeltet.

Veien videre

Udir vurderer forslagene fra lærerne som relevante og godt forankret i skolens behov. Vi ser fram til videre dialog med KD om hvordan arbeidet kan videreføres, og ønsker å avklare en framdriftsplan som ivaretar både ambisjonen om utvikling og behovet for bred involvering av organisasjonene og praksisfeltet.

Vennlig hilsen

Per Kristian Larsen-Evjen
assisterende divisjonsdirektør

Frode Nyhamn
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Kopi til:
Matias Nissen-Meyer
Kjersti Flåten
Morten Rosenkvist